

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Crna Gora
Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici
i demografije

Primljeno: 17-01-2025				
Org. jao	Redni broj	Prilog	Vrijednost	
01-136/24-2000/9				

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Br: 10-136/25-7411/4-24

PRIMLJENO:	20. 01.	20. 216. januar 2025. godine
KLASIFIKACIONI BROJ:	09-2/25-6	
VEZA:		
EPA:	455 XXVIII	
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. decembra 2024. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BORAČKOJ I INVALIDSKOJ ZAŠTITI**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određen je **DAMIR GUTIĆ**, ministar socijalnog staranja, brige o porodici i demografije.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

---

Naziv propisa	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XIII. Zdravstvena i socijalna zaštita i socijalno osiguranje	3. Socijalno osiguranje
Klasifikacija propisa po pregovaračkim poglavljima i podpoglavljima prava Evropske unije	poglavlje	potpoglavlje
	02 Slobodno kretanje radnika	02.20 Socijalna sigurnost (05.20.40)
Ključni termini - eurovok deskriptori		

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BORAČKOJ I INVALIDSKOJ ZAŠTITI**

Član 1

U Zakonu o boračkoj i invalidskoj zaštiti („Službeni list RCG“, broj 69/03 i „Službeni list CG“, br. 21/08, 1/15 i 52/16), u članu 1 stav 1 tačka 5 mijenja se i glasi:

„5) članova porodica umrlih boraca, vojnih invalida, civilnih invalida rata i civilnih žrtava rata.“.

Član 2

U članu 2 stav 1 poslije riječi: „porodicama palih boraca,“ dodaju se riječi: „porodicama civilnih žrtava rata,“.

Na kraju tačke 5 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova tačka koja glasi:

„6) pogibije ili nestanka civilnog lica tokom oružanih sukoba.“.

Član 3

U članu 6 stav 1 tačka 5 mijenja se i glasi:

„5) članovi porodice umrlog borca, vojnog invalida, civilnog invalida rata i civilne žrtve rata.“.

Član 4

Član 10 briše se.

Član 5

U članu 13 stav 1 tačka 2 riječi: „pa je zbog toga nastupila njegova invalidnost“ zamjenjuju se riječima: „zbog čega je nastupio invaliditet“.

Tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) zadobio pogoršanje bolesti koja je postojala prije stupanja u Vojsku, odnosno vojnu službu van Crne Gore u okviru međunarodnih obaveza koje je preuzela Crna Gora, zbog čega je nastupio invaliditet od najmanje 60%.“.

Član 6

U članu 17 stav 2 tačka 1 riječi: „koju je pali borac izdržavao“ brišu se.

U tački 2 poslije riječi „usvojioci“ stavlja se tačka, a riječi: „koje je pali borac izdržavao.“ brišu se.

U stavu 3 poslije riječi „života“ zarez se zamjenjuje tačkom, a riječi: „ako ih je pali borac izdržavao.“ brišu se.

Član 7

U članu 18 stav 1 riječ „lice“ zamjenjuje se riječima: „državljanin Crne Gore“.

Član 8

Poslije člana 18 dodaje se novo potpoglavlje koje glasi:

„4a. Civilna žrtva rata

Član 18a

Civilna žrtva rata, u smislu ovog zakona, je državljanin Crne Gore koji je, kao civilno lice, poginuo ili nestao tokom oružanih sukoba na prostoru bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, poslije 17. avgusta 1990. godine.“

Član 9

U poglavlju „II KORISNICI PRAVA“ potpoglavlje 5 mijenja se i glasi:

„5. Članovi porodice borca, vojnog invalida, civilnog invalida rata i civilne žrtve rata

Član 19

Članom porodice borca, vojnog invalida, civilnog invalida rata i civilne žrtve rata smatra se član porodice umrlog borca, umrlog vojnog invalida, civilnog invalida rata i civilne žrtve rata.

Članovi porodice borca, vojnog invalida, civilnog invalida rata i civilne žrtve rata, u smislu ovog zakona, su državljani Crne Gore i to:

- 1) uža porodica;
- 2) roditelji, kao i očuh, maćeha i usvojnici.”

Član 10

U članu 27 stav 2 riječi: „od 307,00€.” zamjenjuju se riječima: „od 850,00€.“

Član 11

U članu 28 stav 3 mijenja se i glasi:

„Mjesečni iznos lične invalidnine određuje se u procentu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona i iznosi za:

- I grupu - 100%;
- II grupu - 76%;
- III grupu - 58%;
- IV grupu - 44%;
- V grupu - 32%;
- VI grupu - 21%;
- VII grupu - 16%;
- VIII grupu - 11%;
- IX grupu - 10%;
- X grupu - 9%.”

Član 12

U članu 34 stav 1 poslije riječi: „članovi uže porodice palog borca” dodaju se zarez i riječi: „članovi uže porodice civilne žrtve rata”.

Član 13

U članu 35 stav 1 mijenja se i glasi:

„Članovi porodice palog borca iz člana 17 stav 2 tačka 2 ovog zakona, članovi porodice civilne žrtve rata i članovi porodice vojnog invalida iz člana 19 stav 2 tačka 2 ovog zakona od I do VII grupe, imaju pravo na porodičnu invalidninu iako su članovi uže porodice ostvarili ovo pravo.”

U stavu 2 poslije riječi „borca“ dodaju se riječi: „i civilne žrtve rata“.

Član 14

U članu 36 stav 1 riječi: „od 10%“ zamjenjuju se riječima: „od 15%“.

U stavu 2 poslije riječi „borca,“ dodaju se riječi: „civilne žrtve rata,“.

Član 15

U članu 38 stav 1 mijenja se i glasi:

„Roditelj palog borca i civilne žrtve rata koji nije imao druge djece, bračni drug palog borca i civilne žrtve rata koji nema djece, kao i dijete palog borca i civilne žrtve rata, pored prava na porodičnu invalidninu, imaju i pravo na uvećanu porodičnu invalidninu.”

Član 16

U članu 41 na kraju stava 2 briše se tačka i dodaju riječi: „i članovi porodice civilne žrtve rata.”.

Član 17

U članu 43 stav 1 poslije riječi „borca“ dodaju se zarez i riječi: „kao i porodice civilne žrtve rata“.

Tačka 4 mijenja se i glasi:

„4) staračke naknade;”.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja, bez obzira na uslove iz stava 1 ovog člana, imaju:

- djeca palog borca i civilne žrtve rata do navršene 15. godine života, odnosno do završetka školovanja, a najkasnije do navršene 27. godine života;

- članovi porodice palog borca i civilne žrtve rata ako su nesposobni za rad i privređivanje, za vrijeme dok ta nesposobnost traje, pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života.”

Član 18

U članu 46 stav 2 poslije riječi: „civilnih invalida rata“ dodaje se zarez, a riječi: „i članovi porodice palog borca,“ zamjenjuju se riječima: „članovi porodice palog borca i članovi porodice civilne žrtve rata,“.

Član 19

U članu 47 stav 1 tačka 1 poslije riječi „penzijskom“ dodaju se riječi: „i invalidskom“.

Tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) borcu koji je vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti za vojne ciljeve ili za ciljeve državne bezbjednosti u oružanim akcijama poslije 17. avgusta 1990. godine na poziv Vojske Jugoslavije,

ako im je to vrijeme utvrđeno kao poseban staž osiguranja u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;”.

Član 20

Član 62 mijenja se i glasi:

„U slučaju smrti korisnika prava, licu koje izmiri troškove sahrane pripada naknada pogrebnih troškova, ako to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Naknada pogrebnih troškova određuje se u visini prosječne mjesečne zarade bez poreza i doprinosa u Crnoj Gori za mjesec koji prethodi mjesecu u kom se ostvaruje pravo.

Zahtjev za naknadu pogrebnih troškova podnosi se u roku od 90 dana od dana smrti korisnika prava.”

Član 21

Poslije člana 68 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 68a

Činjenica da je lice od koga članovi porodice izvode pravo po odredbama ovog zakona poginulo ili nestalo u slučajevima iz člana 18a ovog zakona utvrđuje se samo pisanim dokaznim sredstvima iz vremena kad je to lice poginulo ili nestalo.”

Član 22

U članu 74 stav 4 riječ „pet” zamjenjuje se riječju „tri”.

Član 23

Poslije člana 89 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 89a

Mjesečna novčana primanja koja nijesu mogla biti isplaćena jer korisnik prava nije dostavio potvrdu o redovnom školovanju, dokaz o promjeni adrese ili drugi dokaz neophodan za isplatu, naknadno će se isplatiti najviše za 12 mjeseci unazad računajući od dana kad, po dostavljanju potrebnih dokaza za isplatu mjesečnih novčanih primanja, korisnik podnese zahtjev za isplatu.”

Član 24

Poslije člana 98 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 98a

Korisnici prava na ličnu invalidninu, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedskog dodatka i novčane naknade materijalnog obezbjeđenja, koji su to pravo ostvarili po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava u skladu sa ovim zakonom.”

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti predlaže se u cilju unaprjeđenja socio-ekonomskog položaja korisnika prava u sistemu boračke i invalidske zaštite te definisanje instituta civilne žrtve rata i porodice civilne žrtve rata.

Definisanjem instituta civilne žrtve rata, omogućilo bi se porodicama civilnih žrtava rata ostvarivanje i korišćenje prava koja su propisana Zakonom o boračkoj i invalidskoj zaštiti, odnosno pravo na porodičnu invalidninu, pravo na uvećanu porodičnu invalidninu kao i pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja, pod uslovima utvrđenim zakonom.

Takođe, obzirom da osnov za određivanje prava predstavlja polaznu tačku na osnovu koje se obračunavaju materijalne naknade za korisnike to se predlaže povećanje osnova. Na ovaj način, korisnici prava će moći ostvariti veću materijalnu sigurnost, jer će se njihov položaj bolje uskladiti sa realnim životnim troškovima.

Procentualno povećanje lične invalidnine i porodične invalidnine predlaže se kao odgovor na potrebu za pravednijim priznavanjem invaliditeta koji je posljedica ratnih dešavanja. Povećanje lične invalidnine i porodične invalidnine pomoći će korisnicima da pokriju dodatne troškove koji su često rezultat njihovog zdravstvenog stanja, te da se osigura viši nivo dostojanstva i kvaliteta života. Ovaj korak predstavlja i društveno priznanje i zahvalnost za njihov doprinos i žrtvu.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbijediti usaglašenost ovog Zakona, već se ova oblast uređuje nacionalnim zakonodavstvom

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlogom zakona, članom 1, predlaže se izmjena člana 1 zakona i uvođenje nove kategorije "porodica civilnih žrtava rata" u okviru kategorija koje obuhvata boračka i invalidska zaštita u Crnoj Gori

Članom 2 predviđa se dopuna člana 2 zakona, odnosno uvođenje nove kategorije "porodica civilnih žrtava rata" kojima se obezbjeđuju prava iz sistema boračke i invalidske zaštite, za slučaj „pogibije ili nestanka civilnog lica tokom oružanih sukoba“.

Članom 3 predlaže se izmjena člana 6 na način što će se stav 1 tačka 5 dopuniti uvođenjem nove kategorije korisnika prava u smislu ovog zakona.

Članom 4 predviđa se brisanje člana 10 kako bi se obezbijedila konzistentnost zakona i prioriteto osiguranje prava državljana u skladu sa pravnim i ustavnim normama države, iz razloga štiti su prava koja se uređuju ovim zakonom u osnovi vezana za status državljanstva i odražavaju specifične interese i obaveze koje država priznaje svojim državljanima pa omogućavanje strancima da ostvaruju prava predviđena zakonom može preopteretiti javne resurse namijenjene državljanima.

U članu 5 predlaže se izmjena postojeća dva stava člana 13 u cilju preciznijeg i jasnijeg definisanja statusa mirnodopskog vojnog invalida, čime će se unaprijediti pravna sigurnost i izbjeći nedoumice u primjeni zakona.

Članom 6 predlaže se izmjena člana 17 na način da se briše izdržavanje kao uslov za ostvarivanje prava jer će se time omogućiti pravedniji, efikasniji i pristupačniji zakonski okvir, koji će bolje doprinijeti ostvarivanju socijalne pravde, odnosno omogućiće se veća dostupnost prava upravo onima kojima su ona najpotrebnija.

Članom 7 predlaže se izmjena člana 18 stav 1 na način da se u dijelu kojim je civilni invalid rata definisan kao „lice“ sada definiše kao „državljanin Crne Gore“, u cilju osiguranja prava državljana u skladu sa pravnim i ustavnim normama države.

Članom 8 predlaže se dodavanje novog potpoglavlja „4a Civilna žrtva rata“ i novog člana 18a kojim se definiše civilna žrtva rata, kao novi institut u smislu ovog zakona.

Članom 9 predlaže se izmjena naziva Potpoglavlja 5, na način da se dodaju članovi porodice civilne žrtve rata i izmjena postojećeg člana 19 na način da se uključe i članovi porodice civilne žrtve rata.

Članom 10 predlaže se izmjena člana 27 stav 2 u dijelu promjene osnova za određivanje mjesečnih novčanih primanja jer s obzirom na rast životnih troškova i promjena u ekonomskom kontekstu, dosadašnji osnov za ostvarivanje prava više ne odgovara realnim potrebama korisnika.

Članom 11 predlaže se izmjena člana 28 stav 3 na način da se mjesečni iznos lične invalidnine od II do X grupe, određuje u novom, uvećanom procentu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 zakona.

Članom 12 predlaže se dopuna člana 34 stav 1 na način da i članovi uže porodice civilne žrtve rata imaju pravo na porodičnu invalidninu.

Članom 13 predlaže se izmjena člana 35 na način da i članovi porodice civilne žrtve rata, pored ostalih, imaju pravo na porodičnu invalidninu iako su članovi uže porodice ostvarili ovo pravo, kao i brat i sestra civilne žrtve rata.

U članu 14 predlaže se izmjena postojećeg člana 36 stav 1 u smislu da se porodična invalidnina određuje u novom, većem iznosu procenta, odnosno u procentu od 15% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 zakona, umjesto u procentu od dosadašnjih 10%. Takođe, stav 2 istog člana mijenja se na način da pravo na porodičnu invalidninu u visini od 60% od utvrđenog osnova ima i porodica civilne žrtve rata.

Članom 15 predlaže se izmjena člana 38 na način da pored roditelja palog borca i roditelj civilne žrtve rata, koji nije imao druge djece, kao i dijete civilne žrtve rata, pored porodične invalidnine ima pravo na uvećanu porodičnu invalidninu.

U članu 16 predlaže se izmjena postojećeg člana 41 na način da se proširi obuhvat lica koja mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja, u skladu sa ovim zakonom, odnosno predviđa se da i članovi porodice civilne žrtve rata mogu ostvariti pomenuto pravo.

Članom 17 predviđa se izmjena člana 43 na način da i djeca civilnih žrtava rata, koja se nalaze na redovnom školovanju kao i djeca civilnih žrtava rata kod kojih je postojala nesposobnost za rad i privređivanje prije navršene 15. godine života mogu ostvariti pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja.

U članu 18 predviđa se izmjena člana 46 na način da pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja imaju i članovi porodice civilnih žrtava rata koji su nesposobni za rad i privređivanje i ako su materijalno neobezbijedjeni.

Članom 19 predviđa se izmjena člana 47 na način da novčana naknada materijalnog obezbjeđenja pripada borcu koji je vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji poslije 17. avgusta 1990. godine, ako im je to vrijeme utvrđeno kao poseban staž osiguranja u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

U članu 20 predviđa se izmjena postojećeg člana 62 u dijelu propisivanja uslova za ostvarivanje prava na naknadu pogrebnih troškova kao i visine te naknade.

Članom 21 predviđa se dodavanje novog člana 68a kojim se propisuje da se samo pisana dokazna sredstva uzimaju kao činjenice da je lice od koga članovi izvode pravo poginulo ili nestalo.

Članom 22 predviđa se izmjena člana 74 u dijelu da se smanji broj ljekara specijalista u ljekarskoj komisiji koja u drugom stepenu rješava o pravima iz ove oblasti, odnosno umjesto dosadašnjih pet ljekara predviđeno je da ovu komisiju čine tri ljekara.

Članom 23 predviđeno je dodavanje novog člana 89a kojim bi bilo propisano da mjesečna novčana primanja koja nijesu mogla biti isplaćena jer korisnik nije dostavio: potvrdu o školovanju, prijavio promjenu adrese ili dostavio drugi dokaz neophodan za isplatu, naknadno će se isplatiti najviše za 12 mjeseci unazad računajući od dana kada, po dostavljanju potrebnih dokaza za isplatu mjesečnih novčanih primanja, korisnik podnese zahtjev za isplatu.

Članom 24 predloga zakona predviđa se dodavanje novog člana 98a kojim se propisuje da korisnici prava iz oblasti boračke i invalidske zaštite, koji su to pravo ostvarili po ranije važećim propisima, nastavljaju sa korišćenjem tog prava u skladu sa ovim zakonom.

Članom 25 propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

V FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA JE POTREBNO OBEZBIJEDITI ZA SPROVOĐENJE ZAKONA SA PROCJENOM EFEKTA PRIMJENE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti finansijska sredstva u budžetu Crne Gore, u iznosu od oko 785.000,00 eura.

PREGLED ODREDBI ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJE SE MIJENJAJU

Član 1

Boračka i invalidska zaštita u Crnoj Gori obuhvata zaštitu:

- 1) boraca;
- 2) porodica palih boraca;
- 3) ratnih vojnih invalida i mirnodopskih vojnih invalida (u daljem tekstu: vojni invalidi);
- 4) civilnih invalida rata;
- 5) članova porodica umrlih boraca, vojnih invalida i civilnih invalida rata.

Član 2

Borcima, porodicama palih boraca, vojnim invalidima, civilnim invalidima rata i članovima njihovih porodica obezbjeđuju se prava za slučaj:

- 1) invalidnosti ili tjelesnog oštećenja pri vršenju vojnih dužnosti i drugih dužnosti za ciljeve odbrane i bezbjednosti zemlje;
- 2) pogibije lica pri vršenju vojnih dužnosti i drugih dužnosti u ratu za ciljeve odbrane i bezbjednosti zemlje;
- 3) pogibije lica pri vršenju vojnih dužnosti i drugih dužnosti u miru za očuvanje suverenosti, teritorije, nezavisnosti i ustavnog poretka Crne Gore;
- 4) invalidnosti ili tjelesnog oštećenja kod civilnog stanovništva u ratu i poslije ratnom periodu od zaostalog ratnog materijala;
- 5) smrti korisnika prava.

Član 6

Korisnici prava, u smislu ovog zakona, su:

- 1) borac;
- 2) vojni invalidi;
- 3) porodica palog borca;
- 4) civilni invalid rata;
- 5) članovi porodice umrlog borca, vojnog invalida i civilnog invalida rata.

Član 10

Ratni vojni invalid je i stranac kod kojeg je nastupio invaliditet u slučajevima iz člana 7 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, ako svojstvo ratnog vojnog invalida po tom osnovu ne može ostvariti u svojoj državi.

Član 13

Mirnodopski vojni invalid je državljanin Crne Gore koji je:

1) u miru kao kadet, lice u rezervnom sastavu ili dobrovoljac, vršeci službu u Vojsci, zadobio bolest koja je u uzročnoj vezi sa vršenjem te službe, zbog čega je nastupio invaliditet od najmanje 60%;

2) zadobio bolest koja je u uzročnoj vezi sa vršenjem vojne službe van Crne Gore u okviru međunarodnih obaveza koje je preuzela Crna Gora, pa je zbog toga nastupila njegova invalidnost od najmanje 50%;

3) usljed pogoršanja bolesti koju je zadobio u slučajevima i pod uslovima iz tač. 1 i 2 ovog člana, a koja je postojala prije stupanja u Vojsku, pa je nastupio invaliditet najmanje od 60%, odnosno 50%.

Član 17

Porodica palog borca, u smislu ovog zakona, je porodica lica koje je poginulo, umrlo ili nestalo u slučajevima iz čl. 7 i 8 ovog zakona ili je umrlo od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene u tim slučajevima u roku od godinu dana od dana nastanka invaliditeta.

Članovi porodice palog borca, u smislu ovog zakona, su:

1) bračni drug, djeca rođena u braku ili van braka i usvojena djeca, kao i pastorčad koju je pali borac izdržavao (u daljem tekstu: uža porodica);

2) roditelji kao i očuh, maćeha i usvojioci koje je pali borac izdržavao.

Članom porodice palog boraca smatraju se i brat i sestra, ako su nesposobni za rad i privređivanje, a nesposobnost je nastupila prije navršene 15. godine života, ako ih je pali borac izdržavao.

Član 18

Civilni invalid rata je lice kod kojeg je nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 50% usljed posljedica rane, povrede, ozljede ili psihosomatskih bolesti koje su ostavile vidne tragove, a tjelesno oštećenje nastalo:

1) u vezi sa ratnim operacijama, kao što su bombardovanje, ulične borbe, zalutali metak i slično;

2) eksplozijom zaostalog ratnog materijala;

3) u vezi sa neprijateljskim terorističkim akcijama i neprijateljskim djelovanjem.

5. Članovi porodice borca, vojnog invalida i civilnog invalida rata

Član 19

Članom porodice borca, vojnog invalida i civilnog invalida rata smatra se član porodice umrlog borca, umrlog vojnog invalida i civilnog invalida rata.

Članovi porodice borca, vojnog invalida i civilnog invalida rata, u smislu ovog zakona, su:

1) bračni drug, djeca rođena u braku ili van braka i usvojena djeca, kao i pastorčad koju je borac, vojni invalid i civilni invalid rata izdržavao (u daljem tekstu: uža porodica);

2) roditelji, kao i očuh, maćeha i usvojioci koje je borac, vojni invalid i civilni invalid rata izdržavao.

Član 27

Lična invalidnina, porodična invalidnina, uvećana porodična invalidnina, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak, novčana naknada materijalnog obezbjeđenja i porodični dodatak određuju se u mjesečnim iznosima.

Osnov za određivanje mjesečnih primanja iz stava 1 ovog člana je iznos od 307,00 €.

Mjesečna novčana primanja iz stava 1 ovog člana usklađuju se polugodišnje (1. januara i 1. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore,

na osnovu statističkih podataka za prethodno polugodište, u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada. Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako bi procenat koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 3 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, visina novčanih primanja iz stava 1 ovog člana neće se usklađivati.

Akt o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja donosi organ državne uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

Član 28

Pravo na ličnu invalidninu ima vojni invalid i civilni invalid rata.

Lična invalidnina određuje se prema grupi invaliditeta.

Mjesečni iznos lične invalidnine određuje se u procentu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona i iznosi, i to za:

- I grupu - 100%;
- II grupu - 73%;
- III grupu - 55%;
- IV grupu - 41%;
- V grupu - 29%;
- VI grupu - 18%;
- VII grupu - 13%;
- VIII grupu - 8%;
- IX grupu - 7%;
- X grupu - 6%.

Član 34

Pravo na porodičnu invalidninu imaju članovi uže porodice vojnog invalida od I do VII grupe, poslije njegove smrti, članovi uže porodice palog borca i članovi uže porodice lica koje je poginulo ili umrlo od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene u slučajevima iz čl. 12 i 13 ovog zakona.

Pravo na porodičnu invalidninu ima i bračni drug umrlog civilnog invalida rata koji je do njegove smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica.

Pravo na porodičnu invalidninu ostvaruje se pod sljedećim uslovima:

1) udovica - kad navršši 45 godina života ili udovac kad navršši 50 godina života ili prije navršenih 45, odnosno 50 godina života ako su nesposobni za rad i privređivanje;

2) djeca, usvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života, odnosno do završetka školovanja, a najkasnije do navršene 26. godine života, a djeca palog borca do 27. godine života, a ako su nesposobni za rad i privređivanje za vrijeme dok ta nesposobnost traje, pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine, odnosno 26. godine života, a kod djece palog borca do 27. godine života;

3) ako užu porodicu sačinjavaju bračni drug sa jednim djetetom ili sa više djece, bračni drug ima pravo na porodičnu invalidninu kao sauživalac sa njima bez obzira na uslove iz stava 1 tačka 1 ovog člana i to dok i jedno od te djece ima pravo na porodičnu invalidninu.

Lica iz stava 3 tačka 2 ovog člana koja su školovanje prekinula zbog služenja vojnog roka ili bolesti mogu koristiti pravo na porodičnu invalidninu i za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno za vrijeme trajanja bolesti i to do navršene 26. godine života, a djeca palih boraca do navršene 27. godine života.

Izuzetno od odredbi st. 1 i 2 ovog člana, bračni drug vojnog invalida i bračni drug civilnog invalida rata koji je u vrijeme smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica ima pravo na porodičnu invalidninu nezavisno od uslova predviđenih u stavu 3 tačka 1 ovog člana, ako je sa vojnim invalidom, odnosno civilnim invalidom rata živio u zajedničkom domaćinstvu.

Član 35

Članovi porodice palog boraca iz člana 17, članovi porodice vojnog invalida od I do VII grupe iz člana 19 stav 2 tačka 2 imaju pravo na porodičnu invalidninu iako su članovi uže porodice ostvarili ovo pravo.

Brat i sestra palog borca pravo na porodičnu invalidninu ostvaruju pod uslovima iz člana 34 stav 3 tačka 2 ovog zakona.

Član 36

Porodična invalidnina određuje se u procentu od 10% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Porodična invalidnina za korisnika koji je to pravo ostvario kao član porodice palog borca, kao i vojnika na služenju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu poginulog ili umrlog od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene za vrijeme vršenja vojnih dužnosti u Vojsci, određuje se u procentu od 60% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Ako pravo na porodičnu invalidninu ostvaruje više članova porodice, za svakog sauživaoca iznos porodične invalidnine iz st. 1 i 2 ovog člana uvećava se za 50%.

Član 38

Roditelj palog borca koji nije imao druge djece, bračni drug palog borca koji nema djece, kao i dijete palog borca, pored prava na porodičnu invalidninu, imaju i pravo na uvećanu porodičnu invalidninu.

Uvećana porodična invalidnina iz stava 1 ovog člana određuje se u procentu od 35% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Ako više lica iz stava 1 ovog člana ispunjavaju uslove za priznavanje prava na porodičnu invalidninu, uvećana porodična invalidnina u iznosu iz stava 2 ovog člana pripada svakom od njih.

Član 41

Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja u skladu sa ovim zakonom imaju borci, vojni invalidi, civilni invalidi rata i članovi njihovih porodica.

Pravo na novčanu naknadu iz stava 1 ovog člana imaju i članovi porodice palog borca.

Član 43

Borac, vojni invalid, civilni invalid rata i članovi njihovih porodica, kao i članovi porodice palog borca smatraju se materijalno neobezbijenim licima ako nemaju prihode po osnovu:

- 1) radnog odnosa;
- 2) penzije;
- 3) samostalne djelatnosti;
- 4) staračke nadoknade poljoprivrednika;
- 5) materijalnog obezbjeđenja boraca;
- 6) materijalnog obezbjeđenja porodice.

Ako pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja koristi više lica kao sauživaoci, uslovi iz stava 1 ovog člana odnose se na svakog sauživaoca.

Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja, bez obzira na uslove iz stava 1 ovog člana, imaju djeca palih boraca koja se nalaze na redovnom školovanju kao i članovi porodice palog borca kod kojih je postojala nesposobnost za rad i privređivanje prije navršene 15. godine života.

Član 46

Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja imaju borci, vojni invalidi i civilni invalidi rata od I do V grupe, bez obzira na godine života, kao i ostali vojni invalidi i civilni invalidi rata, ako su stariji od 60 godina života (žene), odnosno 65 godina života (muškarci) ili su nesposobni za rad i privređivanje.

Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja u smislu ovog zakona, imaju i članovi porodice umrlih ili poginulih boraca, vojnih invalida, civilnih invalida rata i članovi porodice palog borca, ako su nesposobni za rad i privređivanje i ako su materijalno neobezbijedeni.

Član 47

Novčana naknada materijalnog obezbjeđenja pripada:

1) borcu učesniku Narodnooslobodilačkog rata od 1941. godine do prije 9. septembra 1943. godine (muškarci), odnosno 1. juna 1944. godine (žene), ako im je to vrijeme utvrđeno kao poseban staž osiguranja u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom osiguranju;

2) borcu koji je vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji poslije 17. avgusta 1990. godine, odnosno u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji preduzetoj za vrijeme mira na poziv Vojske Jugoslavije;

3) vojnom invalidu, civilnom invalidu rata i korisnicima porodične invalidnine, u skladu sa ovim zakonom.

Član 62

U slučaju smrti korisnika prava, članu porodice ili licu koje snosi troškove sahrane pripada naknada pogrebnih troškova.

Licu iz stava 1 ovog člana naknada pogrebnih troškova pripada u visini osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Naknada pogrebnih troškova pripada licu ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Član 74

Ljekarska komisija iz člana 73 ovog zakona daje nalaz i mišljenje na osnovu izvršenog neposrednog pregleda korisnika i priložene medicinske dokumentacije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ljekarska komisija može dati nalaz i mišljenje i bez neposrednog pregleda, ukoliko je priložena odgovarajuća medicinska dokumentacija.

Ljekarsku komisiju iz stava 1 ovog člana, koja daje nalaz i mišljenje organu koji u prvom stepenu rješava o pravima po ovom zakonu čine tri ljekara specijalista.

Ljekarsku komisiju iz stava 1 ovog člana koja daje nalaz i mišljenje organu koji u drugom stepenu rješava o pravima po ovom zakonu čine pet ljekara specijalista.

Način i postupak rada ljekarske komisije iz st. 3 i 4 ovog člana propisaće organ državne uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Crna Gora
Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici
i demografije

Primijeno:	20.12.2024			
Org. jed.	Uprava za kategoriju	Restrikcija	Priloga	Uredništvo
01-136/24-2000/7				

Br: 05-02-040/24-8418/2

Podgorica, 25.12.2024. godine

Za: **MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE**

gospodinu, Damiru Gutiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti

Veza: Vaš akt br. 01-136/24-2000/2 od 16.12.2024. godine

Poštovani gospodine Gutiću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Izmjene i dopune Zakona predlažu se u cilju zaštite postojećih korisnika prava na osnovu Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti, kao i uvođenje novih korisnika u sistem (porodice civilne žrtve rata) tj. da se ozakoni status civilne žrtve rata. Takođe, predviđeno je da se postojećim korisnicima poboljšaju uslovi života kroz izmjenu osnova za određivanje mjesečnih primanja, povećanjem procenta na osnovu kojeg se određuje mjesečni iznos lične invalidnine i povećanje procenta za određene porodične invalidnine.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izveštaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da će za implementaciju Zakona biti potrebna dodatna sredstva u iznosu od oko 800 000,00€ na godišnjem nivou. Izmjenama i dopunama Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze i nije predviđeno donošenje podzakonskih propisa iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na Predlog

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti uz obavezu da se sredstva potrebna za implementaciju istog, uklope u sredstva koja će biti opredijeljena godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije
NAZIV PROPISA	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Razlozi za donošenje ovog zakona su prvenstveno definisanje instituta civilne žrtve rata, te obezbjeđenje porodicama civilnih žrtava rata ostvarivanje prava koja su predviđena zakonom o boračkoj i invalidskoj zaštiti. Važeći zakon ne poznaje kategoriju civilne žrtve rata. Dakle, ovim izmjenama i dopunama zakona nastoji se ozakoniti status civilne žrtve rata što bi imalo višestruke efekte. Shodno tome civilnim žrtvama rata i njihovim porodicama obezbijediti bi se pravo na pravdu i poštovanje statusa, zatim društveno priznanje patnje, ali i pravična i adekvatna naknada. Reparacije za civilne žrtve rata, imaju svoje utemeljenje i u međunarodnim konvencijama. Na ovaj način se unapređuje sistem, ali i ostvaruje zahtjev pravičnosti, te ide u korak sa uporedno-pravnim rješenjima. Takođe se ovim izmjenama i dopunama, osim pravno-tehnickih usklađivanja i preciziranja, unapređuje položaj korisnika prava kroz izmjenu, odnosno povećanje osnova za određivanje mjesečnih primanja, povećanje procenta na osnovu kojeg se određuje mjesečni iznos lične invalidnine i povećanje procenta za određivanje porodične invalidnine. Dakle, izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti pristupilo se primarno sa ciljem intervencije države u cilju zaštite ranjive kategorije korisnika prava po osnovu zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti. U prethodnom periodu brojnim zakonima je unaprijeđen socio-ekonomski položaj mnogih ranjivih i ugroženih kategorija društva, te se stoga opravdano nameće potreba za unapređenjem položaja i korisnika prava iz sistema boračke i invalidske zaštite

- Uzroci problema su:

Zakon o boračkoj i invalidskoj zaštiti ("Službeni list RCG", broj 69/03 i "Službeni list CG", br. 21/08, 1/15 i 52/16) primjenjuje se od 1. januara 2004. godine. Od navedenog perioda nije bilo izmjena teksta zakona (osim usklađivanje sa ZUP-om i sl.), tako da u uslovima sve izraženijeg rasta cijena s jedne strane i pada kupovne moći korisnika prava s druge strane, došlo je do pogoršanja položaja korisnika prava iz sistema boračke i invalidske zaštite. Nedovoljna zaštićenost korisnika prava, kao ranjive kategorije društva, dovela je do neravnopravnog položaja istih u društvu. Takođe, važeći zakon ne poznaje kategoriju civilne žrtve rata, što je izraz diskriminatornog karaktera.

Posljedice problema su:

Socio-ekonomski položaj korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite u velikoj mjeri je ugrožen, a visina njihovih primanja dovela ih je u neravnopravan položaj prema ostalim ugroženim kategorijama društva, što kod istih stvara osjećaj diskriminacije. Nepravedan odnos društva prema ovoj ranjivoj kategoriji, osim što kod istih izaziva nezadovoljstvo dovodi u pitanje i dostojanstven život korisnika prava,

odnosno dostojanstvenu starost, obzirom da su korisnici prava iz boračke i invalidske zaštite pripadnici starije populacije društva.

- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

Oštećeni subjekti su korisnici prava iz boračke i invalidske zaštite, a što se ogleda u njihovom materijalnom položaju, jer u sistemu boračke i invalidske zaštite, u prethodnom periodu, nije bilo pozitivnih promjena u tom smislu.

- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

U slučaju opcije „status quo“, ne bi došlo do unapređenja socio-ekonomskog položaja korisnika prava što bi izazvalo negativne posljedice na materijalni položaj istih, pa time bi bio ugrožen životni standard korisnika i doveden u neravnopravan položaj u odnosu na ostale kategorije društva, uzimajući u obzir da su većina korisnika lica sa određenim stepenom invaliditeta.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Izmjene i dopune zakona se predlažu u cilju zaštite postojećih korisnika prava po osnovu Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti, kao i uvođenje novih korisnika u sistem (porodice civilne žrtve rata). Dakle, predlog zakona ima za cilj da se ozakoni status civilne žrtve rata što bi imalo višestruke efekte. Shodno tome civilnim žrtvama rata i njihovim porodicama se obezbjeđuje pravo na pravdu i poštovanje statusa, zatim društveno priznanje patnje, ali i pravična i adekvatna naknada. Takođe, postojećim korisnicima poboljšavaju se uslovi života, u smislu poboljšanja materijalnog položaja kroz izmjene postojećeg zakona, a odnose se na izmjenu osnova za određivanje mjesečnih primanja, povećanje procenta na osnovu kojeg se određuje mjesečni iznos lične invalidnine i povećanje procenta za određivanje porodične invalidnine

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo**

Ne postoje strateška dokumenta sa kojima je potrebno uskladiti ovaj predlog zakona.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**

- **Objasniti preferiranu opciju?**

Predlogom zakona uvodi se institut civilne žrtve rata, odnosno nastoji se ozakoniti status civilne žrtve rata, u cilju obezbjeđivanja prava njihovim porodicama, kao pravične naknade za nevino stradale civile.

Po važećim zakonskim rješenjima status civilne žrtve rata nije prepoznat u sistemu boračke i invalidske zaštite, odnosno njihove porodice ne mogu ostvariti bilo koje od prava propisanih ovim zakonom. Takođe, ovim zakonom, osim pomenutog, utvrđuje se novi iznos osnova za određivanje mjesečnih primanja, a što ima za posljedicu povećanje postojećih iznosa za sve korisnike prava u sistemu boračke i invalidske zaštite. Dakle, ovim zakonom bi se izmijenio osnov za određivanje visine mjesečnih primanja, koji je iznosio 307,00 EUR-a, na iznos od 850,00 EUR-a. U skladu sa predloženom izmjenom svi korisnici prava na ličnu invalidninu, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedskog dodatka, novčane naknade materijalnog obezbjeđenja, koji su to pravo ostvarili po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavili bi sa korišćenjem svojih

prava u skladu sa ovim zakonom, odnosno izvršio bi im se preračun prava pa bi se svim korisnicima uvećali dosadašnji iznosi.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti imaće pozitivan uticaj na korisnike prava iz boračke i invalidske zaštite. Pored pomenutog, definisanjem instituta civilne žrtve rata, omogućilo bi se porodicama civilnih žrtava rata ostvarivanje i korišćenje prava koja su predviđena zakonom o boračkoj i invalidskoj zaštiti, odnosno pravo na porodičnu invalidninu, pravo na uvećanu porodičnu invalidninu kao i pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja, pod uslovima utvrđenim zakonom. Ovo je posebno od značaja, jer bi se porodice civilne žrtve rata dovele u ravnopravan položaj sa ostalim korisnicima, odnosno porodicama palih boraca.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

Primjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti neće izazvati troškove građanima i privredi.

- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti postižu se pozitivna zakonska rješenja po postojeće i buduće korisnike prava.

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišne konkurencije.

- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti ne izaziva administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? obrazložiti.**

- **Da li je potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i to :**

Za implementaciju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti neophodno je obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore i to u iznosu od oko 800.000,00. EUR-a.

- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? obrazložiti**

Kako se predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti uvode novi korisnici u sistem boračke i invalidske zaštite, to će svim korisnicima (postojećim i budućim), prava biti isplaćivana po isteku mjeseca za koji se vrši isplata, odnosno mjesečno.

- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? obrazložiti**

Sprovedenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze;

- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Finansijska sredstva za implementaciju Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti planirana su Budžetom Crne Gore za 2025. godinu.

- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**

Nakon usvajanja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti nije predviđeno donošenje podzakonskih propisa, iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**

Sprovedenjem Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti ne ostvaruje se prihod za budžet Crne Gore.

- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda**

Prilikom obračuna finansijskih izdataka koji će uslijediti kao posljedica primjene propisa urađen je presjek sadašnjeg stanja (broj korisnika, broj prava, mjesečna novčana primanja, ukupni finansijski izdaci) u odnosu na buduće promjene koje će izazvati primjena novog zakona.

- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? obrazložiti.**

Precizan obračun finansijskih izdataka nije moguće definisati, tako da su postojali problemi u smislu određivanja tačnog/preciznog broja novih korisnika, koji će se, usvajanjem predloga zakona, pojaviti u sistemu boračke i invalidske zaštite. S druge strane broj korisnika prava boračke i invalidske zaštite u konstantnom je padu, iz razloga jer su u većini korisnici starije kategorije društva sa teškim tjelesnim oštećenjima, odnosno stepenom invaliditeta.

- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**

Ne, nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti.

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? obrazložiti.**

- Ne, obzirom da nijesu postojale sugestije, odnosno primjedbe Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. obrazložiti.
- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.

U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti nije korišćena eksterna ekspertska podrška, već su učestvovali predstavnici Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije.

- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)**

U postupku izrade na izmjenama i dopunama pomenutog zakona, obaviještena je javnost o pripremi predloga zakona, a ujedno i pozvane sve zainteresovane strane da mogu dostavljati primjedbe i sugestije koje će biti razmatrane od strane ekspertske grupe ministarstva, a sve u cilju unapređenja sprovođenja propisa i donošenja adekvatnih rješenja. Na taj način, uključenost zainteresovanih strana, prije svega predstavnika nevladinog sektora, podrazumijevala je zajednički napredak u cilju traženja odgovora na pitanja u sistemu boračke i invalidske zaštite,

- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Kako su zainteresovane strane imale mogućnost dostavljati svoje sugestije i predloge, to je ekspertska grupa koja je radila unutar Ministarstva na pripremi predloga zakona, usvojila zakonska rješenja koja se odnose na priznavanje statusa civilne žrtve rata, a što ima za posledicu uvođenje u sistem novih korisnika prava, odnosno članova porodica civilne žrtve rata. Takođe, usvojen je predlog za izmjenom osnova za određivanje mjesečnih primanja koja se odnose na prava iz ovog sistema i to ličnu invalidninu, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak, novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**

Ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti

- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**

Mjere koje će biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi odnose se na efikasan nadzor nad sprovođenjem propisa, odnosno novih zakonskih rješenja. Takođe, potrebno je dodatno angažovanje u pogledu nadzora nad primjenom novih zakonskih propisa od strane organa lokalne samouprave.

- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**

Glavni indikatori koji će ujedno biti i pokazatelji ispunjenja ciljeva su sistemsko praćenje podataka koji se odnose na nove korisnike i njihova prava, kao i podaci o povećanju iznosa naknada dosadašnjim korisnicima. Dakle, u pitanju su realni indikatori, odnosno pokazatelji uspješne primjene propisa.

- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, kao nadležni organ za primjenu propisa.

Datum i mjesto

Podgorica, 16.12.2024.godine

MINISTAR
Damir Gutić

D. Gutić

Crna Gora

Ministarstvo evropskih poslova

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici
i demografije

Adresa: Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/24-4396/2

Primijeno: 19. 12. 2024				
Org. jed.	Org. broj	Redn. broj	Prilog	Vrednost
		01-136/24-2000/5		

19. decembar 2024.

Za: **MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE**

ministru Damiru Gutiću

Veza: Dopis br: 01-136/24-2000/3

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 01-136/24-2000/3 od 19. decembra 2024. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 20 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 98/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24, 93/24, 104/24 i 117/24) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MSS-IU/PZ/24/01
1. Naziv nacrta/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendment to the Law on veterans and disability protection	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	
- Sektor/odsjek	Direktorat za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Damir Gutić, Ministar socijalnog staranja, brige o porodici i demografije e-mail: kabinet@mssd.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Darka Džabasan, načelnica Direkcije za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu e-mail: darka.dzabasan@mssd.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Sporazum ne sadrži odredbe koje se odnose na normativni sadržaj predloga propisa		
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☐	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrta/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2024-2027	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.	
6. Usklađenost nacrta/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
Ne postoje odgovarajući propisi EU s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost.	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.	/
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti nije preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
 Potpis: <i>[Signature]</i> Datum: 17.12.2024. godine	 Potpis: <i>[Signature]</i> Datum: _____

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLADENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa	1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi					
MSS-TU/PZ/24/01	MSS-IU/PZ/24/01					
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka						
/						
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore						
Na crnogorskom jeziku	Na engleskom jeziku					
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti	Proposal for the Law on Amendment to the Law on veterans and disability protection					
a)	b)			c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti		